



Ευρωπαϊκή Ένωση

Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ  
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ

*επένδυση στην κοινωνία της γνώσης*

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ  
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



ΕΣΠΑ  
2007-2013

πρόγραμμα για την ανάπτυξη  
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Π.3.2.1 Εκπαιδευτικά σενάρια και μαθησιακές δραστηριότητες,  
σύμφωνα με συγκεκριμένες προδιαγραφές, που αντιστοιχούν σε  
30 διδακτικές ώρες ανά τάξη

**Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας**

**Α΄ Γυμνασίου**

**Τίτλος:**

**«Πάμε βιβλιοθήκη;»**

**ΜΑΡΙΝΑ ΑΡΕΤΑΚΗ**



**ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ  
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ**

**Θεσσαλονίκη 2013**



## ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

**ΠΡΑΞΗ:** «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.

**ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ:** Ι.Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

**ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ:** ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

**ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ:** Π.3.2.1. Εκπαιδευτικά σενάρια και μαθησιακές δραστηριότητες, σύμφωνα με συγκεκριμένες προδιαγραφές, που αντιστοιχούν σε 30 διδακτικές ώρες ανά τάξη.

**ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ:** ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

Υπεύθυνος υπο-ομάδας εργασίας λογοτεχνίας: Βασίλης Βασιλειάδης

**ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ:** ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμαούνα 1 – Πλατεία Σκρα Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310 459101, Φαξ: 2310 459107, e-mail: [centre@komvos.edu.gr](mailto:centre@komvos.edu.gr)



## **A. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ**

### **Τίτλος**

Πάμε βιβλιοθήκη;

### **Δημιουργός**

Μαρίνα Αρετάκη

### **Διδακτικό αντικείμενο**

Νεοελληνική λογοτεχνία

### **(Προτεινόμενη) Τάξη**

Α΄ Γυμνασίου

### **Χρονολογία**

Αύγουστος 2013

### **Διδακτική/θεματική ενότητα**

Εκτός θεματικών ενοτήτων

### **Διαθεματικό**

Όχι

### **Χρονική διάρκεια**

4 ώρες

### **Χώρος**

I. Φυσικός χώρος: αίθουσα διδασκαλίας, βιβλιοθήκη του σχολείου, εργαστήριο

Πληροφορικής

II. Εικονικός χώρος: –

### **Προϋποθέσεις υλοποίησης για δάσκαλο και μαθητή**

Για το σχολείο: ύπαρξη μιας έστω και μικροσκοπικής βιβλιοθήκης. Επίσης αίθουσα εργαστήριο Πληροφορικής ελεύθερο για δύο ώρες.

Για τον εκπαιδευτικό: όποιος εφαρμόζει το σενάριο θα πρέπει να γνωρίζει καλά τη βιβλιοθήκη του σχολείου του έτσι ώστε να προσαρμόσει τις ερωτήσεις και τα Φύλλα εργασίας σε σχέση με τα βιβλία που διαθέτει το σχολείο του.



Καλό είναι οι ώρες που θα αφιερωθούν στο σενάριο να γίνουν στην αρχή του χρόνου και πριν την επαφή των μαθητών με το Ανθολόγιο της Λογοτεχνίας.

Για τον μαθητή: καθώς το σενάριο είναι εισαγωγικό δεν απαιτούνται προηγούμενες γνώσεις. Καλό θα ήταν ο μαθητής να έχει μια ευχέρεια στο να χειρίζεται τους Η/Υ.

### ***Εφαρμογή στην τάξη***

Το συγκεκριμένο σενάριο είναι πρόταση διδασκαλίας.

### ***Το σενάριο στηρίζεται***

—

### ***Το σενάριο αντλεί***

—

## **B. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ/ΠΕΡΙΛΗΨΗ**

Το σενάριο είναι εισαγωγικό: οι μικροί μαθητές που θα διδαχθούν για πρώτη φορά Λογοτεχνία έρχονται σε επαφή με τη βιβλιοθήκη του σχολείου τους και με τον κόσμο των βιβλιοθηκών γενικότερα μέσα από το διαδίκτυο, κόσμο που συνδέεται στενά με το καινούργιο μάθημα. Μετά την ολοκλήρωση του σεναρίου, οι μαθητές θα γνωρίζουν καλύτερα το λογοτεχνικό βιβλίο, ως αντικείμενο με σαφή εξωτερικά χαρακτηριστικά και αναγνωριστικά στοιχεία, καθώς και το συγκεκριμένο Ανθολόγιο που θα διδαχθούν.

## **Γ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ**

### ***Σύλληψη και θεωρητικό πλαίσιο***

Αν στόχος μας είναι «να μετατρέψουμε το μαθητή σε αναγνώστη» ([Νέο Πιλοτικό Πρόγραμμα Σπουδών](#): 77) τότε το κατάλληλο μέρος για την έναρξη των μαθημάτων είναι η βιβλιοθήκη του σχολείου, όσο μικρή και αν είναι κι όσο υποτυπωδώς κι αν λειτουργεί. Στόχος του σεναρίου είναι να προωθήσει τη φιλιαναγνωσία από τις πρώτες μέρες του σχολικού έτους μέσω της γνωριμίας των μαθητών με τον κατεξοχήν χώρο καλλιέργειας του στόχου αυτού, δηλαδή τη βιβλιοθήκη. Μέσω ενός παιχνιδιού οι



μαθητές καλούνται να αισθανθούν άνετα μέσα σε αυτόν τον χώρο, να ανταλλάξουν απόψεις, να γελάσουν και γενικότερα να τον οικειοποιηθούν.

Μέσω του Ανθολογίου, ως γνωστόν, οι μαθητές έρχονται σε επαφή με αποσπάσματα λογοτεχνικών κειμένων και η συνήθης πρακτική είναι να μην πραγματοποιείται η διδασκαλία ολόκληρου βιβλίου στη διάρκεια του έτους. Οι μαθητές θεωρούν εύλογα ότι το μάθημα (ακόμα χειρότερα η 'ύλη' για τις εξετάσεις) περιορίζεται στο Ανθολογίο τους. Σταδιακά οι διδακτικές μας πρακτικές θα πρέπει να ανατρέψουν αυτό το σκηνικό.

#### **Δ. ΣΚΕΠΤΙΚΟ-ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΟΥΣ**

##### ***Γνώσεις για τον κόσμο, αξίες, πεποιθήσεις, πρότυπα, στάσεις ζωής***

Με τη διδασκαλία του σεναρίου επιδιώκουμε οι μαθητές και οι μαθήτριες:

- να μάθουν ότι μια βιβλιοθήκη (πραγματική ή ψηφιακή) μπορεί να είναι ένας χώρος ευχάριστος και δημιουργικός
- να αντιληφθούν ότι μπορούν να έχουν πρόσβαση σε μια βιβλιοθήκη και μέσω του διαδικτύου κι ότι το τελευταίο μπορεί να μας προσφέρει μια διευρυμένη πρόσβαση στη γνώση
- να κατανοήσουν ότι μια βιβλιοθήκη έχει συγκεκριμένη οργάνωση κι ότι πρέπει να ακολουθήσουν μια συγκεκριμένη πορεία για την αναζήτηση ενός βιβλίου
- να μάθουν ότι τα βιβλία έχουν μια «ταυτότητα» (βιβλιογραφικά στοιχεία) με την οποία «ταξιδεύουν».

##### ***Γνώσεις για τη λογοτεχνία***

Με τη διδασκαλία του σεναρίου επιδιώκουμε οι μαθητές και οι μαθήτριες:

- να καταλάβουν τι είναι ένα Ανθολόγιο Λογοτεχνίας
- να μάθουν τη σημασία ενός παρακειμενικού στοιχείου, του τίτλου
- να αντιληφθούν ότι η λογοτεχνία έχει κοινωνικο-οικονομικές διαστάσεις

##### ***Γραμματισμοί***

Με τη διδασκαλία του σεναρίου επιδιώκουμε οι μαθητές και οι μαθήτριες:

- να είναι σε θέση να κινηθούν σε μια βιβλιοθήκη και να βρίσκουν ό,τι ζητούν



- να μπορούν να περιηγηθούν στον κόσμο των ψηφιακών βιβλιοθηκών
- να μπορούν, μετά από παρατήρηση, να παράγουν λόγο για τα βιβλιογραφικά στοιχεία ενός βιβλίου και ειδικότερα για τον τίτλο του.

### ***Διδακτικές πρακτικές***

Το σενάριο προωθεί τη δημιουργία ομάδων, διαδικασία που θα διευκολύνει στη συνέχεια τον εκπαιδευτικό, αν επιθυμεί να εφαρμόσει συστηματικά την ομαδοσυνεργατική μέθοδο. Οι δραστηριότητες στη διάρκεια των 4 ωρών του σεναρίου εντάσσονται σε ένα πλαίσιο: οι μαθητές γίνονται υπεύθυνοι της βιβλιοθήκης και γνωρίζουν τον χώρο μέσα από έναν παιγνιώδη τρόπο. Ταυτόχρονα, γίνεται μια πρώτη επαφή με εργαλεία των ΤΠΕ που μπορούν να χρησιμοποιηθούν στη συνέχεια για το μάθημα.

### **Ε. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ**

#### ***Αφετηρία***

Η εμπειρία μου, ως υπεύθυνη μιας μικρής βιβλιοθήκης στο σχολείο που υπηρετώ αυτή τη στιγμή, μου δίνει την ευκαιρία να καταλάβω πόσο σημαντικό είναι να προσελκώ τους μαθητές στο χώρο της. Μάθημα Λογοτεχνίας χωρίς την εμπειρία μιας βιβλιοθήκης και την (υλική) επαφή με τα βιβλία είναι λειψό. Είναι ανάγκη οι μαθητές να αποβάλλουν την πεποίθηση ότι η λογοτεχνία ταυτίζεται με το Ανθολογίο τους και να αποκτήσουν την αίσθηση ότι υπάρχει μια απίστευτη ποικιλία από λογοτεχνικά κείμενα. Μια δεξιότητα, επίσης, που πρέπει να έχουν οι μαθητές είναι να μπορούν να εξετάσουν ένα βιβλίο ως αντικείμενο, να μάθουν να διαβάζουν τα παρακειμενικά στοιχεία. Οι τέσσερις αυτές ώρες του σεναρίου ελπίζουμε να θέσουν κάποιες βάσεις για να αλλάξει ο τρόπος με τον οποίο συνδέονται οι μαθητές με τον κόσμο των βιβλιοθηκών και του λογοτεχνικού βιβλίου.

#### ***Σύνδεση με τα ισχύοντα στο σχολείο***

Η επαφή με τα βιβλία και η ενθάρρυνση της φιλιαναγνωσίας αποτελεί κοινό στόχο του μαθήματος σε παλιά και καινούργια Προγράμματα Σπουδών.



### ***Αξιοποίηση των ΤΠΕ***

Λαμβάνοντας υπόψη ότι οι μαθητές της Α΄ τάξης ίσως δεν έχουν όλοι επαρκή γνώση των υπολογιστών, οι δραστηριότητες που απαιτούν χρήση Η/Υ είναι σχετικά απλές. Σκοπός είναι να αντιληφθούν εξ αρχής οι μαθητές πως ο ψηφιακός κόσμος μπορεί να συνδεθεί στενά με τον κόσμο του βιβλίου. Έτσι, περιηγούνται σε ιστοσελίδες κάποιων δημόσιων βιβλιοθηκών και ψάχνουν συγκεκριμένα στοιχεία. Μαθαίνουν να επεξεργάζονται αυτά που διαβάζουν στις ιστοσελίδες αυτές και να τα χρησιμοποιούν για να ολοκληρώσουν κάποιες δραστηριότητες. Μαθαίνουν, επίσης, να βρίσκουν στοιχεία σε περιβάλλον Excel.

### ***Κείμενα***

–

### ***Διδακτική πορεία/στάδια/φάσεις***

1<sup>η</sup> ώρα [Α΄ φάση: (10΄ λεπτά περίπου) και Β΄ φάση (το υπόλοιπο της ώρας)]

Βρισκόμαστε στην τάξη έχοντας όμως εξασφαλίσει ότι η βιβλιοθήκη του σχολείου είναι κενή και μπορεί να χρησιμοποιηθεί από μας την ίδια διδακτική ώρα. Αρχίζουμε το μάθημα δηλώνοντας στα παιδιά πως θα ασχοληθούμε με ένα επείγον πρόβλημα του σχολείου που αφορά τη βιβλιοθήκη. Πριν τους ανακοινώσουμε το πρόβλημα, τους ρωτάμε τι τους φέρνει στο μυαλό η λέξη «βιβλιοθήκη» και αφήνουμε τους μαθητές ελεύθερα να εκφράσουν ακόμα και αρνητικές εικόνες. Μας ενδιαφέρει να δούμε αν στο τέλος του σεναρίου θα έχει αλλάξει έστω και ελάχιστα η εικόνα των μαθητών για το τι είναι και τι μπορεί να συμβεί σε μια βιβλιοθήκη (για αυτό και υπάρχει μια σχετική ερώτηση στο τέλος του [Φύλλου αξιολόγησης σεναρίου](#)).

Μετά από σύντομη συζήτηση τους δηλώνουμε ότι το σχολείο τη στιγμή εκείνη δεν διαθέτει βιβλιοθηκάριο, ότι ο/η υπεύθυνος/η για τη βιβλιοθήκη είναι ο εκπαιδευτικός που έχουν μπροστά τους, αλλά ότι χρειάζεται επείγοντως βοηθούς. Ζητάμε λοιπόν τη συνδρομή τους και αφού μας τη δίνουν, μεταφέρουμε τους μαθητές στον χώρο της βιβλιοθήκης που έχει διαμορφωθεί κατάλληλα για την εργασία των ομάδων. Μόλις φτάσουμε, προβλέπεται ότι οι μαθητές θα καθίσουν με την παρέα



τους στα θρανία κι έτσι αυθόρμητα θα χωριστούν σε ομάδες. Επειδή θα είναι η αρχή του χρόνου, θα είναι αδύνατον να γνωρίζουμε τα παιδιά κι έτσι να επέμβουμε για τη δημιουργία ισορροπημένων ομάδων. Φροντίζουμε να σχηματιστούν πέντε ομάδες και παρατηρούμε ιδιαίτερα σε αυτή τη φάση τη λειτουργία των ομάδων για τυχόν μεταγενέστερες επεμβάσεις. Επίσης, λέμε κάποια βασικά πράγματα για τη λειτουργία των ομάδων (καταμερισμός εργασιών, ορισμός ρόλων) χωρίς όμως να επιμείνουμε πολύ.

Τους μοιράζουμε το [Φύλλο Εργασίας 1](#) που έχει την εμφάνιση παιχνιδιού (Ποιος θα γίνει βιβλιοθηκάριος;). Η νικήτρια ομάδα θα έχει μια άμεση επιβράβευση (κέρασμα κουλούρι από το κυλικείο του σχολείου) και μια έμμεση: θα διαλέξει το πρώτο κείμενο που θα μελετήσουμε από το Ανθολόγιο.

Ορίζουμε συγκεκριμένο χρόνο (15 λεπτά είναι αρκετά) για τη συμπλήρωση των ερωτήσεων του παιχνιδιού και αφήνουμε τις ομάδες να εργαστούν παρατηρώντας τη λειτουργία τους και βοηθώντας όπου χρειάζεται. Προτείνεται, για να μην ψάχνουν οι ομάδες το ίδιο πράγμα και υπάρχει συνωστισμός και φασαρία, οι πέντε ερωτήσεις του φύλλου εργασίας να έχουν διαφορετική σειρά σε κάθε ομάδα.

Αν υπάρχει στην αίθουσα σύστημα προβολής, τότε έχουμε ετοιμάσει μια οθόνη που προβάλλει έναν [πίνακα αποτελεσμάτων](#) που συμπληρώνεται καθώς λέμε τις απαντήσεις των ερωτήσεων. Εξασφαλίζουμε έτσι το ενδιαφέρον και την αγωνία για το ποια ομάδα θα κερδίσει<sup>1</sup>. Έχουμε δηλώσει από πριν ότι θα πάρει επιπλέον πόντους η ομάδα η οποία συνεργάστηκε καλύτερα. Στο τέλος της ώρας μοιράζουμε μια φωτοτυπία με την [ατομική εργασία](#) που περιλαμβάνει δυο δραστηριότητες, δυο επιπλέον μικρές έρευνες: η πρώτη θα βοηθήσει στη γνωριμία με το Ανθολόγιο της τάξης (ψάχνουν στα περιεχόμενα για να βρουν αν ανθολογείται κάποιος ξένος συγγραφέας και ποιος) και η δεύτερη αφορά την έρευνα στο περιβάλλον τους: στη βιβλιοθήκη του σπιτιού τους (τι είδους βιβλία υπάρχουν, ποια βιβλία πιστεύουν ότι

<sup>1</sup> Έχουμε δηλώσει από πριν ότι θα πάρει επιπλέον πόντους η ομάδα η οποία συνεργάστηκε καλύτερα.





θα μπορούν να διαβάσουν σε λίγο καιρό). Επειδή όμως, δεν είναι σίγουρο ότι θα έχουν όλοι βιβλία στο σπίτι, δίνεται μια εναλλακτική δραστηριότητα: να κάνουν έναν κατάλογο με τα βιβλία (ή ακόμα και τα κόμικ) που θα ήθελαν να υπάρχουν στη βιβλιοθήκη του σχολείου. Η ατομική εργασία είναι πολλαπλώς χρήσιμη: οι μαθητές για να την κάνουν θα πρέπει να διαβάσουν προσεκτικά τα περιεχόμενα του Ανθολόγιου, κάτι καθόλου αυτονόητο. Επιπλέον μαθαίνουμε τις αναγνωστικές συνήθειες του σπιτιού τους, αν απαντήσουν στην αντίστοιχη ερώτηση. Τέλος, μαθαίνουμε τι είδους αναγνώσματα προσελκύουν τους μαθητές

### 2<sup>η</sup> ώρα

Βρισκόμαστε στο εργαστήριο Πληροφορικής και οι ομάδες παίρνουν τις θέσεις τους στους υπολογιστές, σύμφωνα με την υπόδειξη του διδάσκοντα. Μοιράζουμε το [Φύλλο εργασίας 2](#) και βοηθάμε όπου και όταν χρειάζεται, αν και οι περισσότεροι μαθητές θα έχουν τις δεξιότητες που απαιτούνται για τις συγκεκριμένες δραστηριότητες. Αυτή την ώρα θα περιηγηθεί κάθε ομάδα σε μια ιστοσελίδα ελληνικής βιβλιοθήκης (διαφορετική για κάθε ομάδα): οι μαθητές θα διαβάσουν για τις δραστηριότητές της και θα πουν ποια από αυτές τους άρεσε περισσότερο και τέλος ποια παρόμοια δραστηριότητα θα μπορούσαμε να κάνουμε εμείς στο σχολείο (αν μπορούσαμε), ως μαθητευόμενοι βιβλιοθηκάριοι που είμαστε.

Θα πρέπει να δοθεί χρόνος στις ομάδες να περιηγηθούν και να συζητήσουν για το τι θα παρουσιάσουν. Αυτό είτε το γράφουν στο Φύλλο εργασίας είτε, αν μπορούν, σε Word.

Τους δίνεται επίσης και η ατομική εργασία στο τέλος του Φύλλου εργασίας 2: να απευθύνουν ένα γράμμα προς τη Βιβλιοθήκη των Χανίων με προτάσεις για την καλύτερη λειτουργία της.

### 3<sup>η</sup> ώρα



Βρισκόμαστε είτε σε αίθουσα όπου θα υπάρχει σύστημα προβολής είτε στο εργαστήριο Πληροφορικής πάλι. Κάθε ομάδα θα παρουσιάσει τη βιβλιοθήκη με την οποία ασχολήθηκε αλλά και τις προτάσεις της για τη βιβλιοθήκη του σχολείου μας.

Οι παρουσιάσεις θα είναι σύντομες και καλό θα είναι να βλέπουν οι υπόλοιποι μαθητές τη συγκεκριμένη ιστοσελίδα για την οποία γίνεται λόγος.

Όταν τελειώσουν οι παρουσιάσεις, αν βρισκόμαστε στο Εργαστήριο, οι ομάδες τοποθετούνται μπροστά στους υπολογιστές και ανοίγουν το Excel στο οποίο είναι καταχωρισμένα τα βιβλία της βιβλιοθήκης του σχολείου. Αν δεν υπάρχει ελεύθερο εργαστήριο τότε μπορεί να μοιραστούν κάποιες σελίδες από το Excel στις ομάδες.

Το [Φύλλο εργασίας 3](#) που μοιράζεται τους ζητάει να ψάξουν να βρουν τρία βιβλία που θα ήθελαν να διαβάσουν επειδή ο τίτλος τους συγκινεί και να γράψουν τα στοιχεία των βιβλίων αυτών στο Φύλλο (συγγραφέα, εκδοτικό οίκο κλπ.). Στόχος της δραστηριότητας είναι να αντιληφθούν αφενός τη σπουδαιότητα που έχει ο τίτλος, ως μέρος αναπόσπαστο του κειμένου, και αφετέρου να μάθουν ότι τα βιβλία έχουν μια συγκεκριμένη ταυτότητα κι έτσι «ταξιδεύουν» στον κόσμο.

Στο τέλος της ώρας δίνεται σε φωτοτυπία μία [ατομική εργασία](#). Η εργασία είναι συνέχεια της πρώτης ατομικής εργασίας. Ενώ στην πρώτη ζητούσαμε μόνο τίτλους βιβλίων που θα ήθελαν να υπάρχουν στην βιβλιοθήκη του σχολείου, με αυτήν εδώ τη δραστηριότητα, ζητάμε από τους μαθητές να καταγράψουν τα στοιχεία της «ταυτότητας» πέντε τέτοιων βιβλίων (συγγραφέα, τίτλο, εκδοτικό οίκο, ημερομηνία έκδοσης). Στην ατομική εργασία υπάρχει η υπόσχεση ότι αν κάποιο βιβλίο εμφανιστεί αρκετές φορές στη λίστα των μαθητών, τότε θα προσπαθήσει το σχολείο να το αποκτήσει. Είναι καλό να υπάρχει μια πρακτική διάσταση στις δραστηριότητες και είναι ιδιαίτερα χρήσιμο οι δραστηριότητες να εκβάλλουν στην πραγματικότητα του σχολείου. Αν αγοραστούν κάποια βιβλία με αυτόν τον τρόπο, τα παιδιά θα θεωρούν τη βιβλιοθήκη ως έναν χώρο στον οποίο έχουν λόγο και μπορεί να παρουσιάσουν μεγαλύτερο ενδιαφέρον για αυτόν.

4<sup>η</sup> ώρα



Η τάξη βρίσκεται ξανά στο χώρο της βιβλιοθήκης και κάθε ομάδα ψάχνει και βρίσκει τα βιβλία που είχε επιλέξει από την προηγούμενη ώρα. Για λίγο χρόνο τα περιεργάζεται, διαβάζει και την περίληψη στο οπισθόφυλλο. Με τη βοήθεια του [Φύλλου εργασίας 4](#) συζητούν οι ομάδες αν τελικά το βιβλίο είναι όπως το περίμεναν, αν τους προσελκύει και γιατί, σκέφτονται περισσότερο για τον τίτλο, αν το εξώφυλλο είναι κατάλληλο, αν τους αρέσει κλπ. Κάθε ομάδα παρουσιάζει στις υπόλοιπες αυτούς τους προβληματισμούς της για ένα τουλάχιστον βιβλίο από αυτά που επέλεξε.

Σκοπός της δραστηριότητας είναι να καταλάβουν οι μαθητές ότι το βιβλίο δεν είναι μόνο ένα πνευματικό προϊόν αλλά και ένα εμπορικό προϊόν (αγοράζεται και πουλιέται) κι ότι ταξιδεύει στον χρόνο με μια ταυτότητα. Επιμένουμε στο ρόλο του τίτλου.

Στο τέλος, επιστρέφουμε στο Ανθολόγιο της Λογοτεχνίας παρατηρώντας τα περιεχόμενα, τους συγγραφείς και τους τίτλους των κειμένων. Κάνουμε ερωτήσεις για να δώσουμε στους μαθητές να καταλάβουν τι είναι Ανθολόγιο: αν θα διαβάσουμε φέτος έναν ή πολλούς συγγραφείς, αν είναι μόνο Έλληνες ή και ξένοι, αν περιέχει εκτεταμένα ή μικρά κείμενα, πόσες θεματικές κατηγορίες περιέχει κλπ. Σκοπός της συζήτησης είναι να καταλάβουν οι μαθητές ότι το Ανθολόγιό τους περιλαμβάνει αποσπάσματα από βιβλία σαν και αυτά που έχουν στα χέρια τους<sup>2</sup>. Επίσης, μπορούμε να επισημάνουμε ότι στο μάθημα της Λογοτεχνίας έχουμε δικαίωμα να κάνουμε τη δική μας ανθολόγηση, να επιλέξουμε δηλαδή για μελέτη κάποιο κείμενο που δεν υπάρχει μέσα στο Ανθολόγιο αλλά μας αρέσει.

Όσοι θέλουν μπορούν να κάνουν την εργασία στο τέλος του Φύλλου εργασίας 4 που αφορά το εξώφυλλο και το οπισθόφυλλο του Ανθολογίου.

Κλείνουμε το σενάριο με μια σύντομη αυτοαξιολόγηση (βλ. [Φύλλο αυτοαξιολόγησης](#)). Υπενθυμίζουμε ότι την επόμενη φορά θα ασχοληθούμε με το

---

<sup>2</sup> Υπάρχει περίπτωση να έχουν επιλέξει και κάποιο βιβλίο που ανθολογείται, οπότε αυτό θα γίνει σαφές.



κείμενο που επέλεξε η ομάδα που κέρδισε την πρώτη ώρα στο παιχνίδι της βιβλιοθήκης.

Αξιολογείται σε όλες τις ώρες η συμμετοχή του μαθητή στις εργασίες της ομάδας του καθώς και οι ατομικές εργασίες του.



## ΣΤ. ΦΥΛΛΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

### Φύλλο εργασίας 1

Ποιοι θα είναι οι καλύτεροι βιβλιοθηκάριοι;

Έτοιμες οι ομάδες; Φροντίστε να οργανωθείτε καλύτερα από τους άλλους (να αποφασίσετε ποιος θα ψάχνει, ποιος θα γράφει κλπ.). Επίσης, θα πρέπει να έχει κάθε ομάδα από ένα Ανθολόγιο Λογοτεχνίας, γιατί θα το χρειαστείτε κάποια στιγμή.

Ξεκινάμε λοιπόν! Ρίξτε μια γρήγορη ματιά στις θεματικές ενότητες της βιβλιοθήκης.

Θα πρέπει να απαντήσετε σωστά στις επόμενες ερωτήσεις. Όποια ομάδα θα κριθεί ότι είχε την καλύτερη συνεργασία θα πάρει έναν βαθμό επιπλέον.

**Ερώτηση 1:** Να βρείτε ένα νεοελληνικό λεξικό και να αντιγράψετε τι λέει στο λήμμα «λογοτεχνία» (αν δεν ξέρετε τι σημαίνει η λέξη «λήμμα», να βρείτε έναν γρήγορο τρόπο να το ανακαλύψετε!).

.....

.....

.....

**Ερώτηση 2:** Αφού βρείτε **πού** βρίσκονται τα βιβλία λογοτεχνίας, να πείτε σε πόσα είδη τα έχουμε χωρίσει.

.....

**Ερώτηση 3:** Να βρείτε μία συλλογή ποιημάτων και να γράψετε το όνομα του ποιητή και της συλλογής.

.....

**Ερώτηση 4:** Να βρείτε πόσα βιβλία της Ζωρζ Σαρή έχουμε (αριθμό μόνο).

.....



Και τέλος, **ερώτηση 5**: Φέτος θα μελετήσουμε **αποσπάσματα** από αρκετά μυθιστορήματα. Μπορείτε να βρείτε ένα από αυτά τα μυθιστορήματα στη βιβλιοθήκη; .....

Μπράβο στην ομάδα που κέρδισε! Τα βραβεία είναι δύο:

1. Κουλούρι από το κυλικείο στα μέλη της και
2. Η ομάδα που κέρδισε θα διαλέξει το πρώτο κείμενο με το οποίο θα ασχοληθούμε φέτος (ακόμα και εκτός Ανθολογίου μπορεί να είναι, αρκεί να συμφωνεί και η καθηγήτριά σας).

Πίνακας αποτελεσμάτων

	Ομάδα 1	Ομάδα 2	Ομάδα 3	Ομάδα 4	Ομάδα 5	Bonus: συνεργασία
Ερώτηση 1						
Ερώτηση 2						
Ερώτηση 3						
Ερώτηση 4						
Ερώτηση 5						
<b>Σύνολο</b>						



## Φύλλο ατομικής εργασίας 1

Αφού γνωρίσαμε τη βιβλιοθήκη μας, ως μαθητευόμενοι βιβλιοθηκάριοι που είμαστε, θα πρέπει να κάνουμε μια σειρά από μικρές έρευνες.

Έτσι, για την επόμενη φορά: α) κοιτάζουμε το Ανθολόγιό μας προσεκτικά: περιλαμβάνει κάποιον ξένο συγγραφέα και ποιον (ή ποιους); Γνωρίζουμε κάποιον ξένο συγγραφέα που θα μας άρεσε να εμφανίζεται στο Ανθολόγιό μας;

β) Διαλέγουμε μία από τις δύο δραστηριότητες που ακολουθούν:

1) ψάχνουμε τη βιβλιοθήκη του σπιτιού μας: τι βιβλία υπάρχουν, ποια είναι η μεγαλύτερη κατηγορία βιβλίων (λογοτεχνία, ιστορία;), ποιο βιβλίο πιστεύουμε ότι θα μπορούμε να διαβάσουμε σε λίγο καιρό (ας πούμε στο τέλος της Α΄ τάξης);

2) κάνουμε έναν κατάλογο με ό,τι θα θέλαμε να περιλαμβάνει η βιβλιοθήκη του σχολείου μας (μπορούμε να γράψουμε και κόμικς).



## Φύλλο εργασίας 2

Η επιμόρφωση συνεχίζεται! Τώρα που γνωρίζουμε λίγο καλύτερα τη βιβλιοθήκη μας, ας ρίξουμε μια ματιά στις βιβλιοθήκες κάποιων πόλεων στη χώρα μας. Η μία από αυτές είναι βραβευμένη! Θα σας πω αργότερα ποια!

Λοιπόν, η ομάδα 1 θα επισκεφτεί τη Βιβλιοθήκη της Βέροιας

η ομάδα 2 τη Δημόσια Βιβλιοθήκη Σερρών

η ομάδα 3 την Παπαχαραλάμπειο Δημόσια Βιβλιοθήκη Ναυπάκτου

η ομάδα 4 τη Βικελαία Βιβλιοθήκη του Ηρακλείου

και η ομάδα 5 την Δημοτική Βιβλιοθήκη εδώ στα Χανιά (μπορείτε να μπειτε και στο facebook της βιβλιοθήκης <https://el-gr.facebook.com/librarychania> )

Αφού μπούμε στις ιστοσελίδες των βιβλιοθηκών (γνωρίζουμε όλοι τον τρόπο, έτσι δεν είναι;) θα περιηγηθούμε για λίγο και θα διαβάσουμε προσεκτικότερα τις δραστηριότητές τους.

Θα επιλέξουμε μία δραστηριότητα (ή δυο αν θέλετε) που μας αρέσει περισσότερο και στο τέλος θα μιλήσουμε για αυτήν στις άλλες ομάδες.

Ας σκεφτούμε επίσης, κάθε ομάδα χωριστά, τι θα μπορούσαμε να κάνουμε στη δική μας βιβλιοθήκη. (Μπορούμε να κλέψουμε και κάποια ιδέα, δεν πειράζει!).

**Εργασία για το σπίτι** (ε ναι, χρειάζονται κι αυτές): τώρα που γνωρίζουμε αρκετές βιβλιοθήκες, ας γράψουμε ένα γράμμα στη δική μας, εδώ στα Χανιά, που να περιέχει μία πρότασή μας για το πώς θα μπορούσε να λειτουργήσει καλύτερα η βιβλιοθήκη.





### Φύλλο εργασίας 3

Ως μαθητεύομενοι βιβλιοθηκάριοι έχουμε ψηλαφίσει κάποια βιβλία στη βιβλιοθήκη μας. Τώρα θα μπούμε στον κατάλογό της και θα ρίξουμε μια ματιά για να διαλέξουμε ορισμένα βιβλία που θα τα τοποθετούσαμε στην προθήκη δίπλα στην πόρτα. Ποια θα είναι αυτά;

Προσέχουμε ιδιαίτερα τους τίτλους των λογοτεχνικών βιβλίων.

Διαλέγουμε **τρία βιβλία** που θα θέλαμε να διαβάσουμε (μόνοι μας ή όλοι στην τάξη). Αν διαφωνούμε στην ομάδα, μπορεί κάποιος να διαλέξει χωριστά (δεν έχουμε όλοι τα ίδια γούστα...).

Θα εξηγήσουμε στην υπόλοιπη τάξη γιατί διαλέξαμε τα συγκεκριμένα βιβλία και τι ρόλο είχε ο τίτλος σε αυτήν την επιλογή.

Αναρωτιόμαστε ποιος είναι ένας «καλός» τίτλος βιβλίου.

Αντιγράφουμε τα στοιχεία των βιβλίων κάπου (είτε σε χαρτί είτε ακόμα και σε Word) γιατί θα τα χρειαστούμε στη συνέχεια.



## Φύλλο ατομικής εργασίας 2

Βρίσκουμε είτε από το διαδίκτυο, είτε από μια επίσκεψη σε ένα κοντινό μας βιβλιοπωλείο ή στη βιβλιοθήκη ενός συγγενή / φίλου μας 5 βιβλία που θα θέλαμε να είχαμε στην προσωπική βιβλιοθήκη μας (ή και του σχολείου). Καταγράφουμε τα στοιχεία της «ταυτότητας» των βιβλίων (συγγραφέα, τίτλο, εκδοτικό οίκο, ημερομηνία έκδοσης).

Υπόσχεση: όποιο βιβλίο εμφανιστεί στις λίστες σας αρκετές φορές, θα προσπαθήσουμε να το αγοράσει το σχολείο για τη βιβλιοθήκη του.



#### Φύλλο εργασίας 4

Συνέχεια και τέλος της γνωριμίας με τη βιβλιοθήκη μας (και με τις άλλες)!

Έχουμε όλοι τα στοιχεία των βιβλίων που είχαμε ξεχωρίσει την προηγούμενη ώρα;  
Ωραία!

Τώρα θα τα βρούμε μέσα στη βιβλιοθήκη, θα τα αγγίξουμε, θα τα μυρίσουμε, θα τα περιεργαστούμε.

Είναι όπως τα περιμέναμε; Θέλουμε ακόμα να τα διαβάσουμε;

Αν ναι, εκτός από τον τίτλο τι άλλο μας ελκύει σε αυτά;

Αν όχι, τι δεν ανταποκρίθηκε στις προσδοκίες μας;

Θα αλλάζαμε κάτι στο συγκεκριμένο βιβλίο και τι;

Πώς μας φαίνεται το εξώφυλλο; (Ποιος επιλέγει άραγε το εξώφυλλο, ο συγγραφέας ή ο εκδότης;)

Ας διαβάσουμε τώρα το οπισθόφυλλο και ας συζητήσουμε πάλι για τον τίτλο:  
ανταποκρίνεται στο περιεχόμενο του βιβλίου; Γιατί άραγε τον επέλεξε ο συγγραφέας;

Δίνουμε χαρακτηρισμούς στον τίτλο (συνηθισμένος, ασυνήθιστος, παράξενος, ελκυστικός κλπ.)

Για όλες τις ομάδες: μήπως να αλλάξουμε τον τίτλο στο Ανθολογίό μας; Τι λέτε;

Εργασία (για όποιον θέλει): αλλάζω το εξώφυλλο του Ανθολογίου μας  
(ζωγραφίζοντας ή βρίσκοντας μια ωραία φωτογραφία στο διαδίκτυο ή κάνοντας ένα κολάζ) ή γράφω ένα κείμενο για το οπισθόφυλλό της Ανθολογίας.



## Φύλλο αξιολόγησης σεναρίου

Μετά την πρώτη επαφή μου με τη βιβλιοθήκη του σχολείου μας μπορώ πλέον σχετικά εύκολα να:

+ ξεχωρίζω τα λογοτεχνικά βιβλία από τα υπόλοιπα βιβλία (ιστορικά, λεξικά κλπ.)

πολύ εύκολα       εύκολα       σχετικά εύκολα       μάλλον δύσκολα

+ κατάλαβα ότι το Ανθολόγιό μας περιέχει κείμενα πολλών συγγραφέων-ποιητών

ναι       όχι       δεν είμαι σίγουρος/η

+ κατάλαβα ότι στο Ανθολόγιο υπάρχουν αποσπάσματα από κείμενα

ναι       όχι       δεν είμαι σίγουρος/η

+ μπορώ να βρω την ιστοσελίδα μιας βιβλιοθήκης στο διαδίκτυο

πολύ εύκολα       εύκολα       σχετικά εύκολα       μάλλον δύσκολα

+ γνωρίζω τη Δημοτική Βιβλιοθήκη της πόλης μου

πολύ καλά       καλά       λίγο       πολύ λίγο

+ προσέχω πλέον τον τίτλο των βιβλίων

πολύ καλά       καλά       λίγο       πολύ λίγο

Και τέλος: τι μου έρχεται τώρα στο μυαλό όταν σκέφτομαι «βιβλιοθήκη»; (Γράψε μια λέξη): .....



## **Z. ΑΛΛΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ**

Το σενάριο απαιτεί προσαρμογή στις συνθήκες, την οργάνωση και ιδιαίτερα στη βιβλιοθήκη του κάθε σχολείου.

Μπορεί να επεκταθεί σε project περισσότερων ωρών ακόμα και σε δραστηριότητα που να καλύπτει ολόκληρη τη σχολική χρονιά: θα μπορούσε το συγκεκριμένο τμήμα να «υιοθετήσει» τη βιβλιοθήκη πραγματοποιώντας διάφορες δράσεις και αναλαμβάνοντας την οργάνωσή και τη λειτουργία της.

## **H. ΚΡΙΤΙΚΗ**

Το σενάριο δεν περιέχει ιδιαίτερες δυσκολίες και (προσαρμοσμένο στις συνθήκες κάθε σχολείου) μπορεί να πραγματοποιηθεί απρόσκοπτα.

## **Θ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ**

Πρόγραμμα Σπουδών για τη διδασκαλία της Νεοελληνικής Γλώσσας & της Λογοτεχνίας στο Γυμνάσιο, που συντάχθηκε στο πλαίσιο της Πράξης «ΝΕΟ ΣΧΟΛΕΙΟ (Σχολείο 21<sup>ου</sup> αι.) – Νέο Πρόγραμμα Σπουδών», με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο). 2011. Αθήνα.

<http://ebooks.edu.gr/info/newps/%CE%93%CE%BB%CF%8E%CF%83%CF%83%CE%B1%20-%20%CE%9B%CE%BF%CE%B3%CE%BF%CF%84%CE%B5%CF%87%CE%BD%CE%AF%CE%B1/%CE%9D%CE%B5%CE%BF%CE%B5%CE%BB%CE%BB%CE%B7%CE%BD%CE%B9%CE%BA%CE%AE%20%CE%93%CE%BB%CF%8E%CF%83%CF%83%CE%B1%20%CE%BA%CE%B1%CE%B9%20%CE%9B%CE%BF%CE%B3%CE%BF%CF%84%CE%B5%CF%87%CE%BD%CE%AF%CE%B1%2C%20%CE%91%CF%81%CF%87%CE%B1%CE%AF%CE%B1%20%CE%95%CE%BB%CE%BB%CE%B7%CE%BD%CE%B9%CE%BA%CE%AE%20%CE%93%CE%BB%CF%8E%CF%83%CF%83%CE%B1%20%CE%BA%CE%B1%CE%B9%20%CE%93%CF%81%CE%B1%CE%BC%CE%BC%CE%B1%CF%84%CE%B5%CE%AF%CE%B1%20E2%80%94%20%CE%93%CF%85%CE%BC%CE%BD%CE%AC%CF%83%CE%B9%CE%BF.pdf>